

Webinář

Změny v zaměstnávání osob se zdravotním postižením

JUDr. Marilla Kokešová

28. června 2017, 10:00 - 11:30 hod.
online

Cíl webináře

- V průběhu webináře se seznámíme s právy a povinnostmi zaměstnavatelů při zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- Poukážeme na základní definice a vymezení této kategorie zaměstnanců a základní právní úpravu
- Vyjasníme si základní instituty na úseku státní podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- Dozvíme se základní informace o změnách platných pro rok 2017 v této oblasti
- Po skončení webináře budou mít posluchači vědomost o základních povinnostech zaměstnavatelů na úseku zaměstnávání OZP, o možnostech plnění povinného podílu a získání státního příspěvku o základních postupech pro jeho získání

Základní témata přednášky

- **Základní odlišnosti, definice a uznávání osob se zdravotním postižením a osob zdravotně znevýhodněných**
- **Zvláštní pracovní podmínky některých zaměstnanců**
- **Zvláštní zacházení z pohledu možné diskriminace**
- **Právní úprava OZP, odměňování**
- **Možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením a osob zdravotně znevýhodněných, odpovědnost a sankce**
- **Povinný podíl zaměstnávaných osob, alternativní plnění, státní příspěvek na chráněné prac. místo**
- **Změny právní úpravy 2017**

Definice osob se zdravotním postižením

- Dle zák. č. 435/2009 Sb., ve znění pozd. předp., zákon o zaměstnanosti, § 67 ZoZ:
 - OZP = fyzické osoby se zdravotním postižením, kterým je poskytována zvýšená ochrana na trhu práce
- **OZP** = jsou fyzické osoby uznané orgánem sociálního zabezpečení
 - a. invalidními ve třetím stupni,
 - b. invalidními v prvním nebo druhém stupni,
 - c. **zdravotně znevýhodněnými.**
- Skutečnost, že je osobou se zdravotním postižením, dokládá fyzická osoba posudkem nebo potvrzením orgánu sociálního zabezpečení

Novela zákona o zaměstnanosti

Znovu zavedení kategorie **osob se zdrav. znevýhodněním**

- **od 1.1.2015** nová (pod) kategorie OZP
- zavedena **zák. č. 136/2014 Sb.** – novela ZoZ
- řízení ve věcech osob ZZ – účinnost od 1. 8. 2014

- Osobou zdravotně znevýhodněnou je osoba, která
 - schopna výkonu práce, ale zároveň
 - potřebuje vhodně upravit pracovní prostředí, pracovní dobu a další pracovní podmínky
 - s ohledem na její dlouhodobě, minimálně 1 rok trvající nepříznivý zdravotní stav ale
 - není uznána za osobu invalidní
- O uznání osobou zdravotně znevýhodněnou rozhodují příslušné správy sociálního zabezpečení

- Na osobu **zdravotně znevýhodněnou** může ÚP ČR Z-teli poskytnout následující příspěvky:
 - **Příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa pro osobu se zdravotním postižením**
-příspěvek je určen na pořízení potřebného vybavení zřizovaného pracovního místa; pracovní místo musí být obsazeno minimálně tři roky
 - **Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě**
 - **Z-nce, který je osobou zdrav. znevýhodněnou, může Z-tel započítat pro účely plnění povinného podílu zaměstnávání OZP**

- **Novela (z.č. 136/2014 Sb.) dále:**

- Ruší omezení, které neumožňovalo agenturám práce *dočasně přidělovat k výkonu práce k uživateli zaměstnance se zdravotním postižením*

- Agentura práce nemůže čerpat příspěvek na podporu zaměstnávání OZP, ani jeho zvýšení, za čtvrtletí, ve kterém tento zaměstnanec pracoval u uživatele

- Příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa není možné poskytnout agentuře práce na pracovní místo zřízené nebo vymezené pro zaměstnance, který je dočasně přidělen k výkonu práce k uživateli

- Zaměstnance dočasně přidělené k výkonu práce u uživatele agentura práce nemůže započítat do celkového počtu Z-nanců pro účely plnění povinného podílu, ani pro účely poskytování náhradního plnění

Právní úprava

- Dle zákoníku práce
 - zvláštní podmínky některých Z-nců
 - § 237 ZP + § 16 odst. 3 (výjimky ze zákazu diskriminace)
- Dle zákona o zaměstnanosti
 - zák. č. 435/2004 Sb., ve znění pozd. předpisů
např. § 2, § 6, 7 - st. politika zaměstnanosti, §§ 67-83,
§ 140 - správní delikty na úseku zam. OZP
- Právní úprava v oblasti odměňování
 - předpisy o minimální mzdě
 - Nař. vlády č. 567/2006 Sb., § 4 (s úč. od 1.1.2017 zrušen)

Právní úprava dle zákoníku práce

Zákon č. 262/2006 Sb., ve znění pozd. předpisů

- § 237 ZP - základ v čl. 29 Listiny zákl. práv a svobod:
 - osoby zdravotně postižené mají právo na zvýšenou ochranu zdraví při práci
a na zvláštní pracovní podmínky
- § 16 odst. 3 ZP: za diskriminaci se nepovažuje rozdílné zacházení, pokud spočívá v opatření, jejichž účelem je předcházení nebo vyrovnání nevýhod, které vyplývají z příslušnosti fyzické osoby k určité skupině Z-nců s právem na zvláštní pracovní podmínky a zvýšenou ochranu
- od 1.1.2012 zrušena oznamovací povinnost zaměstnavatele o rozvázání PP s osobou se zdravotním postižením (*zrušen § 48 odst.5 ZP*)

Právní úprava dle zákona o zaměstnanosti

Zákon č. 435/2004 Sb., ve znění pozd. předpisů

- § 2 písm. j) – státní politika zaměstnanosti:
 - opatření na podporu a dosažení rovného zacházení s osobami se zdravotním postižením a s dalšími skupinami osob, které mají ztížené postavení na trhu práce, pokud jde o přístup k zaměstnání, rekvalifikaci, přípravu k práci a ke specializovaným rekvalifikačním kurzům, a opatření pro zaměstnávání těchto osob
- § 6, 7 - st. politiku zaměstnanosti vykonávají MPSV a úřady práce

Právní úprava dle zákona o zaměstnanosti

- § 67 - osobám se ZP se poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce
 - definice osob se ZP: určeno posudkem nebo potvrzením orgánu sociálního zabezpečení
 - definice osoby zdravotně znevýhodněné: určeno potvrzením nebo rozhodnutím orgánu sociálního zabezpečení
- § 68 - Krajská pobočka ÚP vede evidenci osob se zdravotním postižením, kterým poskytuje služby dle zákona:
 - identifikační údaje o OZP, údaje o omezeních v pracovním uplatnění, údaje o právním důvodu, dle kterého uznána jako OZP, a údaje o poskytování pracovní rehabilitace

§ 69 – 78 ZoZ opatření st. politiky zaměstnanosti na podporu zaměstnávání OZP :

- Pracovní rehabilitace
 - Dohoda o zabezpečení pracovní rehabilitace
- Teoretická a praktická příprava pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osob se zdravotním postižením
 - Příprava na budoucí povolání podle zvláštních právních předp.
 - příprava k práci,
 - specializované rekvalifikační kurzy
- Zaměstnavateli, který provádí na svém pracovišti přípravu k práci osob se zdravotním postižením lze uhradit náklady na přípravu k práci těchto osob, dle písemné dohody s ÚP

- § 75 ZoZ

- Chráněné pracovní místo

- zřízené Z-telem pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s ÚP
 - Na zřízení chráněného pracovního místa poskytuje ÚP Z-teli příspěvek
 - musí být obsazeno po dobu 3 let
 - chráněným pracovním místem může být i pracovní místo, které je obsazeno OZP, pokud je vymezeno v písemné dohodě mezi Z-telem a ÚP
 - Dohoda se uzavírá na dobu 3 let.

- § 76 - lze poskytnout i příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů chráněného pracovního místa

- § 78 - Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě

§ 79 – 83 ZoZ

Práva a povinnosti zaměstnavatelů a spolupráce s ÚP

•§ 79:

- Z- telé jsou oprávněni požadovat od krajských poboček

Úřadu práce:

- informace a poradenství v otázkách spojených se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením,

- součinnost při vyhrazování pracovních míst zvláště vhodných pro osoby se zdravotním postižením,

- spolupráci při vytváření vhodných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením,

- spolupráci při řešení individuálního přizpůsobování pracovních míst a pracovních podmínek pro osoby se zdravotním postižením.

§ 80 ZoZ:

- Zaměstnavatelé jsou povinni

- rozšiřovat podle svých podmínek a ve spolupráci s lékařem poskytovatele pracovnělékařských služeb možnost zaměstnávání osob se zdravotním **postižením individuálním přizpůsobováním pracovních míst a pracovních podmínek** a vyhrazováním pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením,

- spolupracovat s krajskou pobočkou Úřadu práce při zajišťování pracovní rehabilitace,

- vést evidenci zaměstnávaných osob se zdravotním postižením;** evidence obsahuje údaje o důvodu, na základě kterého byla uznána osobou se zdravotním postižením (§ 67 odst. 2),

- **vést evidenci pracovních míst** vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením.

§ 81 – 83 ZoZ

Povinný podíl zaměstnáváných osob se ZP a náhradní plnění

- § 81 odst. 1:

- **Povinný podíl zaměstnáváných osob se zdravotním postižením**

- Z-telé zaměstnávající více než 25 Z-nců v pracovním poměru povinni zaměstnávat osoby se zdravotním postižením, v povinném podílu 4 % všech Z-nanců (1 osoba se zdravotním postižením na každých 25 zaměstnanců)

- dle novely ZoZ s účinností od 1. 1. 2015 se pro účely výpočtu povinného podílu v případě agentur práce počítají pouze tzv. kmenoví zaměstnanci a dočasně přidělení Z-nanci k výkonu práce u uživatele se nezapočítávají

- **Pro účely plnění povinného podílu zaměstnáváných osob se zdravotním postižením dle § 81 odst. 1**

- při zjišťování počtu Z-nců Z-tele je pro tyto účely rozhodný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců

- Z-telé zjišťují průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců podle § 15 vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Povinnost dle § 81 odst.1 ZoZ zaměstnavatelé plní:
- zaměstnáváním OZP v pracovním poměru dle § 81 odst.1,
nebo alternativním plněním dle § 81 odst. 2 ZoZ:

-odebíráním výrobků nebo služeb od Z-telů zaměstnávajících více než 50 % Z-nců na zřízených nebo vymezených chráněných pracovních místech, kteří jsou OZP, nebo zadáváním zakázek těmto Z-telům nebo odebíráním výrobků nebo služeb od OZP, které jsou osobami samostatně výdělečně činnými a nezaměstnávají žádné Z-nce, nebo zadáváním zakázek těmto osobám, nebo

- odvodem do státního rozpočtu,
- nebo vzájemnou kombinací těchto způsobů

•§ 82 ZoZ

• Alternativní plnění dle § 81 odst. 2 c) ZoZ:

- Přímý odvod do státního rozpočtu :
za každou osobu se ZP, kterou by měl Z-tel zaměstnat, činí odvod 2,5 násobek průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku, v němž tato povinnost vznikla
- odvod do st. rozpočtu nutno poukázat do 15. února následujícího roku prostřednictvím Úřadu práce
- Nesplní-li Z-tel povinnost dle § 81 odst. 1, stanoví mu krajská pobočka ÚP povinnost poukázat odvod rozhodnutím podle daňového řádu
 - Vymáhání odvodu do státního rozpočtu vykonává místně příslušný celní úřad podle sídla Z-tele

•§ 83 ZoZ

- Plnění povinného podílu zaměstnávání OZP, včetně způsobů plnění

Z-tel povinen **písemně ohlásit** do 15. února násl. roku místně příslušné krajské pobočce ÚP

- V ohlášení nutno uvést:

- identifikační údaje Z-tele, od kterého byly výrobky nebo služby odebrány, nebo kterému byly zadány zakázky,
- cenu odebraných výrobků, služeb nebo zadaných zakázek bez daně z přidané hodnoty,
- datum odebrání výrobků, služeb nebo zadání zakázek a
- číslo dokladu, na základě kterého byl odběr výrobků, služeb nebo zakázek uskutečněn

§140 odst. 2 ZoZ - správní delikty na úseku zaměstnávání OZP:

- nevedení evidence zaměstnávaných OZP nebo evidence pracovních míst vyhrazených pro OZP,
- nesplnění povinnosti zaměstnat OZP ve výši povinného podílu stanovenou v § 81 ZoZ,
- Z-tel neuvede v evidenci vedené podle § 81 odst. 3 požadované údaje nebo v ní uvede neúplné nebo nepravdivé údaje

Z-teli lze uložit pokutu až do výše 1 mil Kč.

- K tomu je Z-tel následně povinen povinný podíl dodatečně splnit formou příspěvku do státního rozpočtu;
zaplacení pokuty zaměstnavatele této povinnosti nezbavuje

Právní úprava v oblasti odměňování

- Právní úprava v oblasti odměňování
předpisy o minimální mzdě:

- **Nař. vlády č. 567/2006 Sb.,**

- § 4** - výše min. mzdy pro osoby se ztíženým prac.
uplatněním - OZP

- s úč. od 1.1. 2017 zrušen, tj. pro osoby se ztíženým
pracovním uplatněním platí stejná minimální mzda a stejné
nejnižší úrovně zaručené mzdy
jako pro ostatní Z-nce bez zdravotního omezení

- Změna r. 2017 novelou - nař. vl. č. 336/2016 Sb.

Další změny v oblasti zaměstnávání OZP 2017

Plnění povinného podílu zaměstnávání OZP – náhradní plnění dle **novely ZoZ 2017**

-Sněmovní tisk č. 911

- návrh schválen sněmovnou, 8.6. 2017 návrh schválen Senátem, podepsán prezidentem republiky

- Účinnost od 1. dne následujícího čtvrtletí po vyhlášení (plnění povinného podílu),

•Náhradní plnění místo povinného podílu – poskytnutí výrobků služeb v určené výši

•Nově : **Zavedení evidence náhradního plnění**

•Nově § 84: **Zavedení evidence plnění povinného podílu**

- vede MPSV, seznam veřejně přístupný

Další změny dle novely ZoZ 2017

- Upřesňující změny § 81 a 83
- Limity náhradního plnění poskytnutím výrobků a služeb nebo plněním zadaných zakázek
 - nové znění § 81 odst. 3
 - jen do výše odpovídající 36násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku za každého přepočteného zaměstnance se ZP zaměstnaného v předchozím kalendářním roce

Závěrečné shrnutí

Po dnešním webináři máme jasno zejména v těchto otázkách:

- Seznámili jsme se s právy a povinnostmi zaměstnavatelů při zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- Zaměřili jsme se na základní definice a vymezení této kategorie zaměstnanců a základní právní úpravu
- Známe možnosti, vhodný postup a praktický návod pro získání státní podpory zaměstnávání OZP, pro plnění povinného podílu zaměstnávání a alternativní plnění
- Získali jsme informace o možnosti státního příspěvku na chráněné pracovního místo
- Známe základní změny právní úpravy související se zaměstnáváním OZP pro r. 2017

Děkuji za pozornost!

© 2017 JUDr. Marilla Kokešová

Tento webinář pořádá

Nakladatelství FORUM s.r.o., divize školení a vzdělávání

Střelničná 1861/8a, 182 00 Praha 8

tel: +420 251 115 579

fax: +420 251 115 599

office@forum-media.cz

www.forum-media.cz